

A vibrant sunset scene with a bright sun low on the horizon, casting a warm glow of yellow and orange light across the sky. The sky transitions to a deep blue at the top. The horizon line is visible, with a soft blue gradient below it, suggesting a calm sea or a clear sky at dusk.

17. gospićke glazbene večeri

od 25. svibnja do 29. lipnja 2016. godine

Poštovane dame i gospodo, cijenjena publiko!

Iza nas je šesnaest godina kontinuiranog održavanja glazbenog ciklusa pod nazivom *Gospićke glazbene večeri*. Ideja s kojom smo krenuli u ovaj posao bila je obogatiti kulturnu ponudu Grada s ovakvim, ponešto specifičnim, sadržajem. Bez skromnosti mogu reći da smo, uz veliko zalaganje svih bivših i sadašnjih članova Udruge, u tome uspjeli. Potporu koju, od samih početaka, dobivamo od Grada Gospića i Ministarstva Republike Hrvatske te za naše prilike dobra posjećenost koncerata tijekom svih šesnaest godina, idu tome u prilog.

Ovogodišnju manifestaciju svečanim će koncertom otvoriti Pjevački zbor Degenija (zbor Odjela za nastavničke studije u Gospiću, Sveučilišta u Zadru). Slijedit će nastupi gudačkog kvarteta Porin, dvaju sjajnih udaraljkaša Nicolasa Sinkovića i Gorana Goršea i nagrađivanog mladog klavirista Aljoše Jurinića. Glazbene će večeri zatvoriti koncert tri fenomenalna gitarista kojima ću se s osobitim zadovoljstvom i ponosom pridružiti i sam. Uz ansambl proslavljenih Zagrebačkih solista nastupit će Zoran Dukić, Petrit Ćeku, Maroje Brčić i moja malenkost a izvest ćemo četiri koncerta Antonija Vivaldija.

Zahvaljujemo dugogodišnjim pokroviteljima i sponzorima za svekoliku potporu koju nam pružaju: Ministarstvu kulture Republike Hrvatske, Gradu Gospiću, Pučkom otvorenom učilištu dr. Ante Starčević u Gospiću, Privrednoj banci Zagreb i Hotelu „Ana“.

Zajedno sa svim članovima udruge Gospićki glazbeni festival koji su sudjelovali u realizaciji festivala, zahvaljujemo i vama - našoj vjernoj publici.

Vjerujemo kako ćete i ove godine uživati u glazbi na **17. gospićkim glazbenim večerima**.

S poštovanjem,

Tvrtko Sarić, predsjednik Udruge.

RASPORED KONCERATA

- 25. svibnja 2016.** **PJEVAČKI ZBOR DEGENIJA**
(zbor Odjela za nastavničke studije u
Gospiću Sveučilišta u Zadru)
Zborovođa i korepetitor: Tvrтко Sarić
- 1. lipnja 2016.** **GUDAČKI KVARTET PORIN**
Ivan Novinc, *violina*
Tamara Petir, *violina*
Lucija Brnadić, *viola*
Neva Begović, *violončelo*
- 8. lipnja 2016.** **Nicolas Sinković, *udaraljke***
Goran Gorše, *udaraljke*
- 15. lipnja 2016.** **Aljoša Jurinić, *klavir***
- 29. lipnja 2016.** **VIVA VIVALDI!**
Ansambl Zagrebački solisti
Solisti: Zoran Dukić, gitara
Petrit Čeku, gitara
Maroje Brčić, gitara
Tvrтко Sarić, gitara

**SVI KONCERTI BIT ĆE ODRŽANI U DVORANI PUČKOG OTVORENOG
UČILIŠTA DR. ANTE STARČEVIĆA U GOSPIĆU
S POČETKOM U 20.30 SATI.**

Ulaz na koncerte je slobodan.

PJEVAČKI ZBOR DEGENIJA

(zbor Odjela za nastavničke studije u Gospiću Sveučilišta u Zadru)
Zborovođa i korepetitor: **Tvrtko Sarić**

I. Trnski	Junak iz Like
D. Medić/J. Weslely	Vila Velebita
I. Brkanović	Lička suita
Bugarska narodna	Ergen deda
A. Borodin	Ples Polovjetskih djevojaka <i>(iz opere „Knez Igor“)</i>
C. Orff	O Fortuna iz scenske kantate <i>„Carmina Burana“</i>
B. Papandopulo	Kad igra kolo
J. Gotovac	Završno kolo iz opere „Ero s onoga svijeta“
F. Mercury	Bohemian Rhapsody
G. D. Weiss/G. Douglas	What a wonderful world

Pjevački zbor Degegenija (zbor Odjela za nastavničke studije u Gospiću) osnovan je u jesen 2012. godine. Utemeljitelj i voditelj zbora je Tvrtko Sarić, profesor većine glazbenih kolegija na Odjelu. U relativno kratkom vremenu, od osnutka, zbor **Degegenija** je ostvario više samostalnih nastupa u

Gospiću i Zadru, a prije nekoliko tjedana vratili su se sa uspješne turneje na kojoj su svoj program predstavili srodnim fakultetima u Zagrebu, Mariboru i Ljubljani. Repertoar Zbora je vrlo raznolik te obuhvaća sve glazbene epohe, upotpunjen i tradicijskom glazbom.

ŽIVOTOPIS GITARISTA TVRTKA SARIĆA POGLEDAJTE NA STR. 28

1. SOPRANI

Tamara Drašković, Ana Martinjak, Ana Miškić, Ivona Puljić, Marija Šarec i Ena Šaronić.

2. SOPRANI

Martina Akmačić, Andrea Demin, Ivana Kaleb Asić, Elizabeta Kukić, Sanja Perkušić, Josipa Raić, Vesna Ružić i Mirna Špoljar.

1. ALTI

Marina Bukovčan, Nives Đerek Brettschneider, Iva Jažo, Ivana Rukavina i Mili Šimac Dušević.

2. ALTI

Ana Milković Dasović, Marija Dolić, Marina Fajtić, Ana Randelj, Silvija Šreter i Nataša Volarević.

TENORI

Antonio Bektić, Dino Jelinić i Vladimir Šulentić.

BASI

Nikola Milinković, Luka Milošević, Mario Paral, Domagoj Svetić i Miroslav Zdunić.

PRODUCENTICE

Tea Borovec i Lucija Francetić.

Ivan Trnski (1819.-1910.), jedan od najvažnijih hrvatskih književnika druge polovice 19. stoljeća, radio je i djelovao u vrijeme hrvatskog političkog sazrijevanja te formiranja hrvatskog jezičnog standardnog izraza. U tom je procesu, zajedno s ostalim hrvatskim intelektualcima, pristalicama ilirskog pokreta, sudjelovao svim srcem, znanjem i pjesničkim talentom. Pisati je započeo na kajkavskom. Pod utjecajem Lju-

devita Gaja i Ivana Mažuranića, sve se više bavio sakupljanjem riječi i izraza narodnog jezika te standardiziranjem hrvatskog jezika s nakanom da ga oslobodi tuđica, ponajviše germanizama. Cijeli je život ostao vjeran načelima ilirskog preporoda. Godine 1837. u „Danici“ je objavio prvu ljubavnu pjesmu „Uzdisaj“, a 1842. godine izlazi prva knjiga preporodnih pjesama. U poznoj dobi, s devedeset godina, objavljuje raspravu „Rodu o jeziku“ u kojoj obrazlaže svoje stavove i veliča ljepotu hrvatskog jezika. Njegovo književno i pjesničko stvaralaštvo stavlja ga uz bok velikana hrvatskog pjesništva – Ivana Mažuranića i Petra Preradovića.

Tekst i glazba pjesme Vila Velebita prvi su put zabilježeni godine 1883. u „Hrvatskoj pjesmarici“ dr. Vjekoslava Klajića. U njoj se, kao autor teksta navodi hrvatski pjesnik i prevoditelj, pravaš **Danilo Medić** (1844.-1879.). Vjerojatnije je kako je pjesma spjevana u drugoj polovici 19. stoljeća, tijekom ilirskog preporoda te je, tijekom vremena, doživjela stanovite preinake. U ponešto opskurnoj povijesti nastanka ove pjesme, kao skladatelj se navodi Mijo Majer (1863.-1915.), ali je vjerojatnije autor glazbe kapelnik pješačke pukovnije **Josef Weslely** (1808.-1887.). Prvi ju je put izveo zbor iz Gospića 1882. godine, prilikom proslave 20. obljetnice Hrvatskog pjevačkog društva „Kolo“.

Ivan Brkanović (1906. - 1987.) je glazbeno obrazovanje stekao na Muzičkoj akademiji u Zagrebu kao učenik Frana Lhotke, Franje Dugana i Blagoja Berse. Dje-lovao je kao zborovođa, nastavnik glazbe i operni dramaturg. Svoje prve uspjehe postigao je zborovima još kao student (*Bokeljsko kolo*, *Konavosko pirovanje*). Skladao je orkestralna djela (pet simfonija), glazbeno-scenska djela (opera *Zlato Zadra*, balet *Heloti*, scenski oratorij *Hod po mukah Ambroza Matije Gupca*), komorna djela (*Dva gudačka kvarteta*) i vokalna djela (*Triptihon*, solo pjesme i zborovi). Kao izraziti poklonik nacionalnog smjera u glazbi, Brkanović je u svojim djelima uspješno povezo osobitosti hrvatskog glazbenog folklor sa svojom umjetničkom individualnošću.

Na području današnje **Bugarske** prožimale su se različite kulture što je rezultiralo jedinstvenom i vrlo živopisnom folklornom tradicijom. Šarene nošnje, bajke, vjerovanja, plesovi, pjesme i asimetrični ritmovi (Bartok ih je definirao kao „bugarske ritmove“), privlače već dugi niz godina pozornost široke glazbene javnosti. Bugari cijene i njeguju svoju tradicijsku glazbu na vrlo visokoj profesionalnoj razini. Među nekoliko u svijetu proslavljenih ženskih zborova, najpoznatiji je Cosmic Voices. *Ergen deda* bugarska je narodna pjesma uz koju se često veže bugarski kompozitor i aranžer Filip Kutev (1903. - 1982.).

Ruski skladatelj **Aleksandar Borodin (1833.-1887.)**, neobična je pojava među skladateljima. Kao doktor kemije, predavač i znanstvenik, skladao je samo u slobodno vrijeme. To je bio razlog zašto je puno djela ostalo nedovršeno i u skicama. Tijekom potrage za opernim libretom, glazbeni kritičar V. Stasov mu je poslao epsku poemu iz 12. stoljeća o hrabrom ruskom knezu Igoru koji pobjeđuje mongolska plemena. Godine 1869. započinje rad na operi, no iznenadna ga je smrt spriječila da djelo dovrši. Rimski-Korsakov i Glazunov su iz sačuvanih skica rekonstruirali operu koja je

izvedena u Petrogradu 1890. godine. Polovjetski plesovi zauzimaju središnje mjesto u operi, a zaživjeli su i kao samostalna točka. Baletni impresario Djagilev ih je predstavio u Parizu u sklopu Sezone ruske kulture i umjetnosti. Osim spomenute opere, Borodin je napisao poemu, tri simfonije te nekoliko gudačkih kvarteta.

Najpopularnija i najčešće izvođena kantata **Carla Orffa** (1895.-1982.) prvi je dio glazbene trilogije „Trijumf“. Orff ju je napisao tijekom 1935. i 1936. godine za trio vokalnih solista, veliki mješoviti zbor i simfonijski orkestar. Djelo je inspirirano zbirkom stihova iz 13. stoljeća pronađenih u benediktinskom samostanu nadomak Münchena. Fasciniran neočekivano lascivnim i pikantnim sadržajem, gotovo nespojivim s razdobljem i okolnostima u kojem je nastao, Orff piše raskošnu scensku kantatu. Unatoč hvalospjevima i planetarnoj popularnosti djela koje traje od praizvedbe do danas, priča ima i mračniju stranu. Naime, Orffu je oko libreta pomagao akademik Kurt Hubert. Ovaj iznimno obrazovan čovjek bio je i otvoreni protivnik antisemitizma i rastućeg nacističkog pokreta. Utemeljio je pokret otpora „Bijela ruža“. Godine 1943. završava u zatvoru gdje nakon mjeseci mučenja i umire. Hubertova obitelj je očekivala pomoć od obiteljskog prijatelja i Kurtovog dugogodišnjeg suradnika Carla Orffa, budući da je Orff bio iznimno cijenjen u krugovima kulturnih nacista, a Carmina Burana je postala amblemom Trećeg Reicha. Orff je ostao nijem, zacijelo zabrinut i za svoju reputaciju pa i život. U javnost se vraća tijekom poraća negirajući svaku povezanost s nacistima. Ostatak Orffovog opusa prošao je prilično nezamijećeno te niti jedno djelo nije doseglo popularnost Carmine Burane.

Za **Borisa Papandopula (1906.-1991.)** muzikolozi će reći kako je jedan od najvažnijih svjedoka u razvoju hrvatske glazbe 20. stoljeća. Međutim, nije ga pretjerano svrstati među najznačajnije hrvatske skladatelje uopće. Snažan stvaralački nerv usmjerio ga je na studij kompozicije. Završio ga je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razredu Blagoja Berse. Školovanje je nastavio na Novom bečkom konzervatoriju kod D. Focka. Preko svojih učitelja dolazio je u doticaj s velikanima poput Stravinskog, Poulenca, Prokofjeva i Šostakoviča. Salon njegove majke, velike hrvatske umjetnice Maje Strozzi, bio je okupljalište umjetničke elite i zasigurno veliki poticaj za svakovrsni intelektualni napredak. Upravo širina koju je stekao rastući uz visoko obrazovane umjetnike pomogla mu je pronalaziti alternative svim pritiscima, kako političkim tako i umjetničkim, kojima je bio izložen u međuratnom i poratnom razdoblju. U dva navrata bio je dirigent Hrvatskog pjevačkog društva Kolo i simfonijskog orkestra u Zagrebu. Kao pedagog i dirigent djelovao je u Splitu, Rijeci, Sarajevu i Kairu kao stalni gost dirigent Opere. Unutar opusa koji u šezdesetak godina stvaralaštva obuhvaća više od 400 djela, važan dio pripada komornoj muzici. Bio je sklon netradicionalnim komornim sastavima, a u izboru instrumenata povodio se za tonskim koloritom koji nudi svaki instrument. Slušatelja lako preuzme životnost prštavih ritmičnih uzoraka i kromatike, neočekivana izmjena podcjelina koje su cjelovite, ali savršeno pristaju zajedno unutar tonaliteta i dakako, nezaobilazni i prepoznatljivi folklorni glazbeni idiom. Papandopulo ga ne koristi kao nužno obilježje nacionalnog.

Manirom velikih majstora utkao je motive u svoj suvremeni skladateljski izričaj ukazujući time na svoju pripadnost hrvatskoj kulturi i narodu.

Najpopularnija hrvatska komična opera *Ero s onoga svijeta* nastala je 1935. i u samo nekoliko godina, zahvaljujući raskošnoj, raspjevanoj melodici i dopadljivom libretu, svrstala se među i najuspjelije komične opere. **Jakov Gotovac** (1895.-1982.), tvorac toga remek-djela rođen je u Splitu. Gotovac je praktički samouk, ali mnoga znanja prenose mu Josip Hatze i Antun Dobronić, koji ga je i oduševio za nacionalni smjer u glazbi. Po želji roditelja Gotovac nakon gimnazije upisuje Pravni fakultet u Zagrebu, a 1920. odlučuje raskrstiti s pravom, odlazi u Beč i u klasi Johanna Marxa studira glazbu. Nakon povratka u domovinu, u Šibeniku osniva Filharmonijsko društvo, a godinu dana kasnije, 1923. seli se u Zagreb u kojem je radio do smrti. Jakov Gotovac bio je dirigent opere Hrvatskog narodnog kazališta i nenadmašni zborovođa akademskog društva *Mladost*, plodan skladatelj koji stvara veliki opus vokalnih i vokalno-instrumentalnih djela. Posebni su biseri hrvatske glazbe njegovo *Simfonijsko kolo* i skladba za zbor *Koleda*.

Zapaženo mjesto u hrvatskoj glazbi zauzima njegova opera *Morana*, a komična opera *Ero s onoga svijeta*, pisana na odličan libreto Milana Begovića, donijet će mu europsku slavu. Od praizvedbe 1935. *Ero* je, u prijevodu na devet jezika, izveden i na mnogobrojnim stranim opernim pozornicama.

Povijest legendarne grupe Queen započinje 1970. godine kada **Freddie Mercury** (1946.-1991.) nasljeđuje pjevača Tima Staffella u grupi Smile pridruživši se Brianu Mayu i Rogeru Tayloru. Novonastala skupina mijenja ime u Queen i pozornost publike privlači albumom „Sheer Heart Attack“ izdanim 1973. godine. Nastupe u mračnim klubovima zamijenile su koncertne dvorane. Za dvije godine izdali su album „A Night At The Opera“ stekavši planetarnu popularnost remek djelom, jednom od najljepših i najneobičnijih pjesama svih vremena „Bohemian Rhapsody“ koja je devet tjedana bila na vrhu svih top ljestvica u Engleskoj. Iako nikada javno nije priznao svoju homoseksualnost, mnogi smatraju kako je upravo „Bohemian Rhapsody“ intimna ispovijed njenog autora Freddija Mercurya - priznanje namijenjeno samo onima koji mogu i žele razumjeti unutarnju borbu kroz koju je prolazio.

Pjesma *What a Wonderful World* je zacijelo svima poznata u izvedbi legendarnog Louisa Armstronga koji ju je prvi snimio 1967. godine, zauzevši sa singlom vrhove top ljestvica diljem svijeta. Njeni autori ugledni su skladatelji i glazbeni producenti, **George David Weiss** (1921. – 2010.) i **George Douglas** (1922. – 1996.).

GUDAČKI KVARTET PORIN

Ivan Novinc, *violina*

Tamara Petir, *violina*

Lucija Brnadić, *viola*

Neva Begović, *violončelo*

I. M. Jarnović

Koncertantni kvartet u F-duru

Allegro con spirit

Andantino

Allegro vivace

B. Papandopulo

Gudački kvartet br. 3, „Narodni“

Andante tranquillo

Con brio - U kolu

Guslarska

Igra

R. Schumann

Gudački kvartet u a- molu, op. 41

Introduzione. Andante espressivo-Allegro

Scherzo. Presto

Adagio

Presto

Godine 1998., u okviru razreda komorne glazbe prof. Mladena Sedaka, na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji osnovan je **Gudački kvartet Porin**. Pored intenzivnog zajedničkog rada tijekom studija na Akademiji, kvartet je aktivno sudjelovao na majstorskim tečajevima Valtera Dešpalja, a kasnije i kod vrhunskih svjetskih gudačkih kvarteta kao što su: Amadeus, Alban Berg, Bartok, Janaček, Smetana i Praški kvartet.

Mladi kvartet se vrlo brzo profilirao kao jedan od najznačajnijih hrvatskih komornih sastava postigavši brojnim nastupima uspjehe ne samo u Hrvatskoj već i u Njemačkoj, Austriji, Sloveniji, Italiji, BiH, Kanadi te u dalekoj Argentini. Na svjetskoj izložbi Expo 2000. u Hannoveru, kvartetu je ukazana čast da predstavlja hrvatsku glazbu, a iste godine, na poziv Austrijskog društva za suvremenu glazbu sudjeluje na koncertu mladih austrijskih kompozitora u Beču te nastupa na salzburškom Mozarteumu. Od 2006. godine Kvartet Porin priređuje u Zagrebu vlastite cikluse koncerata, najprije u Preporodnoj dvorani palače Narodnog doma, a zatim u Maloj dvorani Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskog. Danas njegov stalni postav čine violinisti Ivan Novinc i Tamara Petir, violistica Lucija Brnadić i violončelistica Neva Begović. Kvartet surađuje s mnogim značajnim hrvatskim glazbenicima, a u širokom repertoaru pored klasika posebnu pažnju poklanja hrvatskom skladateljskom opusu. Osvojio je i tri vrijedne nagrade: „Ivo Vuljević“ (za najbolje mlade glazbenike u 2002. godini), „Darko Lukić“ i „Radio podij“. Za ciklus koncerata održan u sezoni 2007./2008., Kvartet Porin dobio je najveće priznanje koje komornim sastavima dodjeljuje Hrvatsko društvo glazbenih umjetnika – diplomu „Milka Trnina“.

Ivan Novinc je diplomirao 2000. godine na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razredu prof. Maje Dešpalj-Begović kod koje je i magistrirao 2009. godine. Dobitnik je visokih nagrada na državnim natjecanjima kao solist te kao član kvarteta Porin, čiji je prvi violinist. Nastupao je solistički i kao član komornih sastava u Hrvatskoj i inozemstvu (Slovenija, Francuska, SAD, Španjolska, Austrija, Italija, Njemačka, Turska, Mexico, Japan, Švedska, Argentina, Kina, Kanada...). Od 1998. godine je prva violina Gudačkog kvarteta Porin, od 2001. koncertni majstor CANTUS ansambla, od 2002. do 2006. zamjenik je koncertnog majstora Zagrebačke filharmonije, a od 2004. koncertni majstor Zadarskog komornog orkestra. Od 2006. godine koncertira s pijanistom Srđanom Čaldarovićem i s gitaristom Tvrtkom Sarićem. S kvartetom Porin dobitnik je nagrada: „Radio podij 2000.“, „Darko Lukić“ 2000./2001., „Ivo Vuljević“ za najistaknutije ostvarenje mladih glazbenika u 2002. godini te diplome „Milka Trnina“ za 2007. godinu. 2003. godine dodjeljena mu je nagrada „Darko Lukić“ za solistički nastup na 36. tribini „Darko Lukić“ 2002./2003. Dobitnik je Nagrade „Stjepan Šulek“ za 2004. godinu za izvedbu skladbe za violinu te Godišnje nagrade društva Sveučilišnih profesora mladim znanstvenicima i umjetnicima za umjetnička ostvarenja u akademskoj godini 2008./2009. godini. Od 2010. docent je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu.

Tamara Petir rođena je u Zagrebu 1982. godine. Diplomirala je 2004. godine na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi profesora Tonka Ninića. Nastupala je na svim smotrama gudača i smotrama komornih sastava. Kao odličnoj studentici 2002. godine dodijeljena joj je stipendija Grada Zagreba. Tokom studija počinje honorarno svirati u *Zagrebačkoj filharmoniji* i *Hrvatskom komornom orkestru* te ostvaruje niz uspješnih nastupa u raznim gradovima Hrvatske u duetu s gitaristom Krešimirom Bedekom. Pohađala je nekoliko domaćih i inozemnih seminara za violinu i komornu glazbu te je redovito nastupala na završnim koncertima u klasama profesora Geoffrey Whar-

tona, Vincenta Royera, Johannesna Naubera, Stefana Milenkoviča, Edwarda Zienkowskog, Eszter Perenyi i Maje Dešpalj Begović. 2006. godine postaje član gudačkog kvarteta Porin s kojim ostvaruje niz uspješnih koncerata u Hrvatskoj i inozemstvu (Njemačka, Argentina, Kanada, Nizozemska, Francuska). Od 2005. godine radila je kao profesor violine u glazbenoj školi *Pavla Markovca* u trajanju od 3 godine. 2007. godine sudjeluje na tribini *Darko Lukić*. Od 2008. godine zaposlena je na mjestu prvih violina u *Simfonijskom orkestru HRT-a*. 2010. godine završila je studij stručnog usavršavanja kod prof. Maje Dešpalj Begović. Prije dvije godine je pokrenula dua s violincelisticom Nevom Begović i harfisticom Mirjanom Krišković te održala uspješne koncerte po Hrvatskoj.

Lucija Brnadić (1975.) osnovnu i srednju glazbenu školu završila je na Glazbenoj školi Blagoja Berse u Zadru u klasi prof. Drage Novaka i Petra Vrbančića. Upisala je violinu na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Maje Dešpalj-Begović te je diplomirala s odličnim uspjehom u srpnju 1998. godine. Iste godine upisala je violu u klasi prof. Milana Čunka kod kojeg je diplomirala i upisala poslijediplomski studij.

Od 1992. godine stalni je i najmlađi član Zadarskog komornog orkestra s kojim je sudjelovala na uspješnoj turneji po Španjolskoj 1992. godine pod vodstvom maestra Pavla Dešpalja. Tijekom studija sudjelovala je na brojnim nastupima u okviru Akademije, a i kao solist na baroknim večerima u Varaždinu 1996. godine. Već niz godina pohađa majstorski kurs STRINGS ONLY! koji sakuplja ponajbolje studente iz Hrvatske i inozemstva, a odvija se pod vodstvom Maje Dešpalj-Begović i Valtera Dešpalja. Stalni je član i zamjenik vođe viole u Zagrebačkoj filharmoniji od 1999. godine. U kvartetu "Porin" svira od 1999. godine.

Neva Begović rođena je 1979. godine u Zagrebu. Diplomirala je u Zagrebu u klasi prof. Valtera Dešpalja i upisala poslijediplomski studij. Trenutno pohađa satove kod prof. Leopolda u Grazu. Prvi profesori su joj bili Dobrila Berković – Magdalenić i Dalibor Crnogorac. Sudjeluje na manifestacijama Muzičke akademije – Dani Muzičke akademije, Smotra gudača, Smotra komornih sastava. U travnju 1998. nastupila je uz Zagrebačku filharmoniju, bila je sudionik XV. memorijala "Franjo Krežma" – međunarodni susret mladih gudača u Osijeku. Nastupala je u Austriji u okviru tečaja za violončelo "Cello Focus", u okviru festivala mladih gudača "Strings only!" u Zadru, Trakošćanu, Grožnjanu i Zagrebu. Svira u gudačkom kvartetu *Porin*, s kojim je sudjelovala na *Internationale Sommerakademie Prag-Wien-Budapest* 1999., tečaju za gudače kvartete u Reichenau. S kvartetom *Porin* nastupala je u Zagrebu, Zadru, Osijeku i Beču, a na 37. hrvatskom državnom natjecanju za komorne sastave, kvartet osvaja I. nagradu. Na Tribini mladih umjetnika "RADIO PODIJ 2000.", radio postaje ZAGREB i na tribini "Darko Lukić" 2001. godine osvaja također prvu nagradu. Dobitnica je stipendije Sveučilišta u Zagrebu za akademsku godinu 1999./2000.

O najboljem europskom violinisti s kraja 18. stoljeća, **Ivanu Mani Jarnoviću** (1747.-1804.), nema puno podataka iz kojih bi mogli temeljitije rekonstruirati njegov umjetnički put. Zasiurno je kršten u Palermu, ali mjesto rođenja nije moguće utvrditi. Pod patronatom poznatog talijanskog violinista A. Lollija, violinu je počeo svirati na dvoru kralja Eugena, no kao i svi umjetnici onoga vremena, ubrzo se zaputio u Pariz. U Parizu je proveo devet godina svirajući u dvorskim orkestrima i salonima imućnih uglednika. Publika ga je poznavala kao briljantnog virtuozu suptilnog izričaja. Kao čovjek bio je prgav, silovit i svadljiv. Nije bilo dobro zamjeriti mu se jer je lako potezao oružje i izazivao protivnike na dvoboj. Tako je sraz s francuskim violinistom koji se usudio izazvati ga na instrumentalno nadmetanje u improvizaciji, tada uobičajen oblik zabave kako za publiku tako i za vrsne glazbenike. Nakon Francuzovih nekoliko neopreznih komentara upućenih Jarnoviću na račun odsviranih nota, dvoboj je započeo šakama, a dovršen je mačevima. Francuz je zadobio ozbiljne ozljede ali je ipak preživio te se, naposljetku, s Jarnovićem i pomirio. Parižani su ga jednostavno obožavali i teško je bilo utvrditi uživaju li više u njegovoj svirci ili intrigama koje su se tjednima pričavale u visokim krugovima. Nemirnog i pustolovnog duha, napustio je Pariz krenuvši na europsku koncertnu turneju. Postoje dokumenti kako je svirao u Irskoj, Škotskoj, Njemačkoj, Austriji, Poljskoj, Skandinaviji i Rusiji. Skladao je tridesetak koncerata za violinu i orkestar, gudačke kvartete te skladbe za dvije violine. Njegove su skladbe u originalu ili u obradi suvremenika tiskali brojni europski nakladnici.

O BORISU PAPANOPULU PROČITAJTE NA STR. 8

O ROBERTU SCHUMANNU PROČITAJTE NA STR. 22

Nicolas Sinković, *udaraljke* Goran Gorše, *udaraljke*

S. Reich
A. Pape
J. Beck

Nagoya marimbas, za dvije marimbe
Ca dance for two, multipercussion duo
Interactions For Timpani And Sound,
set timpana uz audio traku (Goran Gorše)
Recitative
Allegretto
Molto Allegro

I. Xenakis

Rebonds B, multipercussion solo (Nicolas Sinković)

N. Rosauero

Toccata and Divertimento, za vibrafon i marimbu

A. Piazzolla

Prva Tango Suita, za dvije marimbe
obr. Kevin Super

Nicolas Sinković je rođen 1983. godine u Zagrebu. Godine 2012. magistrirao je udaraljke na Muzičkoj Akademiji u Zagrebu u klasi prof. Igora Lešnika. Tijekom školovanja osvajao je nekoliko nagrada od kojih se posebno ističu 1. nagrada na Državnom natjecanju glazbe i plesa 2010. godine i Posebna rektorova nagrada 2009. godine. Sudjelovao je na međunarodnim udaraljkaškim seminarima i natjecanjima kao što su Fermo Italy Competition, International Percussion Ensemble Week i dr. Kao student bio je član udaraljkaškog ansambla Bing Bang s kojim je ostvario međunarodne nastupe u Pekingu (Beijing Concert Hall), u Švedskoj (Kroumata Concert

Hall), Francuskoj, Austriji, Italiji, Mađarskoj... Također je nastupao sa svjetski priznatim solistima i dobitnicima nagrade Grammy kao što su Andy Narel i Dave Samuels. Trenutno je suradnik Simfonijskog orkestra HRT-a, Orkestra Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu te predaje u glazbenoj školi Črnomelj u Sloveniji. Sudjeluje u nekoliko projekata od koji se ističe udaraljkaški ansambl Sudar Percussion s kojim osvaja međunarodnu nagradu Independent Music Award za 2014. godinu te biva nominiran za Porin u kategoriji najbolji instrumentalni album. Član je Triko Cir-

kus Teatra s kojim dobiva nagradu za najbolje neovisno kazalište 2013. godine. Suraduje i u nekoliko projekata popularne kulture te komponira glazbu za predstave i filmove.

Goran Gorše je rođen u Zagrebu 1985. godine. Udaraljke je završio u srednjoj glazbenoj školi Vatroslava Lisinskog u klasi prof. Elvire Happ. Sa 17 godina (2002. godine) upisuje udaraljke na Muzičkoj Akademiji u Zagrebu. Za vrijeme studija usavršavao se na brojnim međunarodnim seminarima kod domaćih i stranih pedagoga: I. Lešnik, N. Rosauro, J. Beck, L. Albert, B. Bacanu, itd. Sa studentskim udaraljkaškim ansamblom Bing Bang sudjelovao je na udaraljkaškim festivalima u Španjolskoj, Francuskoj, Austriji, Belgiji, Americi, Taiwanu i drugdje. Kao student, stipendist Grada Zagreba, dobitnik je mnogih nagrada na natjecanjima, među kojima valja

izdvojiti Rektorovu nagradu i Nagradu za najbolji studentski udaraljkaški ansambl PASIC 2004. Već tijekom studija svoja prva profesionalna orkestralna iskustva stječe u orkestrima kao što su: Zagrebačka filharmonija, Simfonijski orkestar HRT-a, Orkestar Hrvatskog narodnog kazališta te u gudačkim komornim sastavima.

Diplomirao je 2006. godine u klasi prof. Ivane Bilić. Do sada je koncertirao s najpoznatijim imenima svjetske udaraljkaške scene: Ivana Bilić, Ney Rosauro, Rachel Xi Zang, Paolo Cimmino, Dane Richeson, Nikola Krbanjević... Od 2006. godine predaje udaraljke na Srednjoj glazbenoj školi Ferdo Livadić u Samoboru te u glazbenoj školi Brežice (Slovenija). U svom pedagoškom radu postiže velike uspjehe te oblikuje mladu generaciju vrhunskih udaraljkaša koji postižu izvanredne rezultate na natjecanjima u zemlji i inozemstvu. 2013. godine dobiva titulu mentora profesora. Za rezultate postignute u pedagoškom radu dobitnik je brojnih priznanja Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, HDGPP-a, Županije i Grada Samobora.

U dogovoru s prof. Ivanom Bilić, međunarodno priznatom marimbisticom, 2009. pokreće međunarodni udaraljkaški seminar pod nazivom „Ivana Bilić Marimba Week“ (BMW), koji rezultira popularizacijom i promocijom udaraljki i udaraljkaške glazbe u Hrvatskoj. Godine 2015. po prvi puta u Hrvatskoj u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje pokretač je međunarodnog stručnog udaraljkaškog skupa na kojem je i sam održao predavanje o usporedbi hrvatskog i slovenskog glazbenog obrazovanja.

Od 2010. godine osnivač je i umjetnički voditelj udaraljkaškog ansambla Sudar Percussion. Osnovan je u cilju promicanja, razvoja i unapređivanja udaraljkaške glazbe te popularizacije udaraljki koje sve više zauzimaju mjesta na glazbenim školama diljem Hrvatske. Danas već profesionalni ansambl ostvario je brojne nastupe po eminentnim festivalima diljem Hrvatske i Europe.

Steve Reich (1936.), američki je skladatelj i pionir „minimalističkog stila“ u glazbi. Njegove inovacije uključuju korištenje zvučne trake za kreiranje glazbenog uzorka (paterna), te korištenje jednostavnog procesa za formiranje glazbenog koncepta. Njegove skladbe obilježene su ponavljajućim figurama, ritmovima i kanonima.

U rodnom je New Yorku diplomirao filozofiju a usporedo je učio i udaraljke na Julliardu (New York) i Mills Collegeu (Oakland, Kalifornija). Prvo značajno djelo iz njegova pera je skladba „It's Gonna Rain“ u kojoj manipulira zvučnim trakama istražujući nove zvukove i tonske plohe. Osim spomenutog, autor je i brojnih djela temeljenih na posebnoj tehnici skladanja poznatoj kao „phase music“. Začeta u New Yorku šezdesetih godina prošlog stoljeća kao derivat procesa eksperimenata New York Hypnotic School, „phase music“ je zaživjela i kao forma umjetničke glazbe koja koristi oskudni glazbeni materijal i proizvodi specifičan, gotovo psihodeličan efekt na slušatelje.

Od samog autora saznajemo kako je tijekom studija proučavao djela Stockhausena, Bouleza, Cagea ali Bacha i Stravinskog kao i jazz te tradicijsku glazbu Amerike, Azije i Afrike i Indonezije. Tako je načinio puni krug vrativši se hebrejskim napjevima židovske kulture kojoj i sam pripada. Rezultat ovog istraživačkog putovanja bila je mračnija faza njegova stvaralaštva obilježena ne samo korištenjem starih židovskih napjeva već i tematikom progona Židova tijekom Drugog svjetskog rata.

Kao glazbenik koji intenzivno sagledava sve aspekte glazbe, ne čudi njegov spiteljski angažman. Autor je zbirke eseja te filozofskih i estetskih promišljanja o glazbi Writings on Music. Dobitnik je Pulitzerove nagrade i počasnog doktorata konzervatorija u New Englandu (Boston, Massachusetts).

Nagoya marimbas virtuozno je djelo s ponavljajućim obrascima na obje marimbe. Reich ga je napisao prema narudžbi japanskog Nagoya College of Music.

Andy Pape (1955.), američki je skladatelj rođen u Los Angelesu. Sa svega šesnaest godina došao je u Kopenhagen (Danska) studirati glazbu. U Danskoj živi i gradi vrlo uspješnu karijeru do danas.

Pape je, osim neupitnog glazbenog talenta, donio u Europu svoje američko nasljeđe: jazz, rock, avangardni teatar i naglašenu sklonost dramati. Bio je umjetnik i imigrant te je ta dva životna iskustva ujedinio i prikazao vrlo uspješno u nekoliko djela. Tako je primjerice junak njegove prve opere Houdini, imigrant u SAD, a orkestralno djelo Amerikanac u Danskoj očita je posveta Gershwinovom Amerikancu u Parizu. Vrlo spretno i nadahnuto koristi tradicionalne danske melodije i prikazuje ih u novom orkestralnom ruhu. Autor je vrlo uspješnih opera: Kraljica u Plavoj kuli (prema nesretnoj sudbini danske kraljice koja je 22 godine provela zatočena u Plavoj kuli) i dječje opere Sigurd-Zmajosjek te koncerata za tubu i orkestar (Prigradske noćne more) i fagot i orkestar (Tragovi izgubljenih).

Još jedan američki skladatelj, **John H. Beck** (1933.), glazbeni je put započeo kao amaterski udaraljkaš učeći od samoukih bubnjara lokalnih bandova. Rodni Lewisburg (Pennsylvania) napuštao je nekoliko puta godišnje putujući po 225 kilometara do Pittsburga gdje je pohađao satove udaraljkaša Arta Harberta, družio se s kolegama, učio popravljati instrumente i vježbao danonoćno.

Prijemni ispit na Eastmen School of Music položio je s lakoćom. Nakon diplome zaposlio se u mornaričkom orkestru Američkih oružanih snaga. Ubrzo zatim postaje članom Rochester filharmonije kao glavni udaraljkaš i preuzima katedru udaraljki na Eastman School of Music.

Beckova karijera uskoro kreće uzlaznom putanjom. Kao solist nastupa uz vodeće orkestre obiju Amerika i Europe; autorska djela mu publiciraju vodeće nakladničke kuće; koautor je članaka o udaraljkašima uglednih izdanja (Grove Dictionary, Encyclopedia of Percussion Instrument); član je žirija međunarodnih natjecanja, a učenici su lideri u svijetu orkestralnih udaraljkaša.

Kako ističe u intervjuima, biti izvrstan udaraljkaš podrazumijeva široko znanje i poznavanje brojnog i raznovrsnog instrumentarija udaraljki svih kultura svijeta, poznavanje popularne glazbe (jazz, country, rhytm&blues) ali i delikatnosti i profinjnosti zvuka potrebnog u simfonijskom orkestru.

Rano djetinjstvo skladatelja **Iannisa Xenakisa** (1922.-2001.) u rodnoj Rumunjskoj, obilježeno je tragedijom majčine iznenadne smrti. Sjećanja na vrijeme provedeno u njenoj blizini, na svijet glazbe koji mu je majka, inače školovana klaviristica tumačila, bila su motiv i snaga da za života hrabro kroči posve novim stazama oblikovanja glazbe i njene sinteze s ostalim umjetnostima.

Nakon majčine smrti, Xenakisov otac zajedno s dva mlađa brata dolazi u Grčku te Iannisa upisuje u školu za dječake. Tu je Iannis stekao iznimno i temeljito znanje o prirodnim i društvenim znanostima. U nakani da upiše Politehnički studij spriječio ga je upad Mussolinijevih trupa u Atenu i okupacija Grčke. U periodu između 1938. i 1947. godine, izmjenjivat će se okupatori (Nijemci, Talijani, Rumunji, Englezi) a Iannis će sve vrijeme provesti kao aktivni član pokreta otpora. Nakon rata, Politehnički studij je uspješno završio te je odlučio napustiti Grčku. U Pariz je stigao shrvan i malodušan-siguran kako će se posvetiti glazbi ali i dovoljno razuman da iskoristi kontakte s grčkim migrantima kako bi, kao školovani arhitekt, zarađivao za opstanak. Uskoro upoznaje cijenjenog i utjecajnog francuskog arhitekta švicarskog podrijetla Charlesa-Édouarda Jeanneret-Grisa (Le Corbusiera), s kojim će dugo godina uspješno surađivati no naposljetku će se ipak profesionalno razići. Suradnja s Le Corbusierom mu je pribavila financijsku stabilnost te se okreće glazbi. U potrazi za mentorom, prvo je sreo skladatelja Arthura Honnegera s kojim se razišao već nakon prvog zajedničkog sata. Potom je svoje radove pokazao skladateljici i profesorici na pariškom konzervatoriju Nadiji Boulanger koja ga je odbila riječima: „Ti si jako talentiran, ali si još uvijek početnik. Ja sam prestara da s tobom krenem ispočetka. Idi Olivieru Messiaeneu.“ Ovo je bio još jedan u nizu fenomenalnih poteza Nadie Boulanger jer, s Messiaeneom, Xenakis je stekao potrebno samopouzdanje. „Ti imaš, baš kao i ja,

kvalitetu naivnosti... ne zdvajaj oko toga... nemoj se vraćati na satove tradicionalne harmonije i kontrapunkta već slušaj glazbu, budi slobodan u kreiranju i slijedi svoja glazbena uvjerenja...“

Xenakis je poznao modernu tehnologiju i nije zazirao od njenog korištenja. Štoviše, smatrao je kako je integracija tehnologije u glazbu logična refleksija prisutstva tehnologije u životu suvremenog čovjeka i društva općenito. Kao široko obrazovan čovjek nije niti mogao drugačije doći do sagledavanja glazbe kroz različite aspekte njenih integralnih elemenata (matematika, akustika, estetika, arhitektura,...). Iako je prvi dio života bio obilježen tragedijama i patnjom, u drugom je dijelu ostvario planetaran uspjeh kroz izvedbe djela na svim kontinentima. Imenovan je počasnim članom brojnih umjetničkih društava, gostovao je kao predavač na vodećim sveučilištima, a predsjedavao je važnim međunarodnim natjecanjima.

Brazilskog skladatelja **Neya Rosaura** (1952.), publika i kritika proglašavaju najdinamičnijim udaraljkašem i skladateljem danas. Začudo, započeo je kao gitarist, a gitarski je repertoar bio nadahnuće za nastanak skladbi za marimbu: napisao je tri preludija za marimbu koji su svojevrsni omage preludijima za gitaru poznatog i u gitarskom svijetu vrlo cijenjenog skladatelja Heitora Vila-Lobosa.

Studij kompozicije i dirigiranja na Universidade de Brasilia upisao je dosta kasno, s navršenih 20 godina. Tijekom studija učio je violinu, klavir, obou, flautu i kontrabas. Kada je pred kraj studija upoznao udaraljke-ljubav je bila rođena. Zahvaljujući stipendiji Vlade Savezne Republike Njemačke, upisuje studij udaraljki u Würzburgu (Bavarska), kod prof. Siegfrieda Finka. Kako često voli istaći u intervjuima, studij u Europi otvorio mu je nove vidike, ne samo kao udaraljkašu već i kao skladatelju.

Po povratku u Brasiliju, postaje član Nacionalnog simfonijskog orkestra i preuzima mjesto predavača na glazbenoj školi. U nedostatku pedagoškog materijala, piše etide i druge edukativne skladbe. Kako je postao tražen i kao izvođač i kao skladatelj, prekinuo je rad na sveučilištu posvetivši se solističkoj karijeri. O iznimnosti njegove osobnosti govori i podatak kako je angažiran u humanitarnom radu u centrima za beskućnike, bolnicama i sirotištima.

Uz ime velikoga **Astora Piazzolle** (1921.-1992.) uvijek stoji ime plesa – tango, a prve asocijacije koje budi bremenite su emocijama. Svojom je skladateljskom ostavštinom promovirao ples koji, unatoč brojnim inačicama koje međusobno kontrastiraju po više ili manje naglašenoj ritmičnosti, melodioznosti, stilu plesanja i odijevanja plesača, nije izgubio svoju prepoznatljivost. Njegova je transformacija išla u dva smjera: u plesnom aspektu, „Tango nuevo“, kako su ga zvali, osvaja europske plesne dvorane kompleksnim figurama i zahtjevnim plesnim koracima postavši dio plesnih natjecanja; kao instrumentalna forma osvaja koncertne dvorane u potpuno novom ruhu. Upravo Piazzola hrabro i suludo obogaćuje instrumentalni tango fugom, kromatikom, disonancama, elementima jazza, formira nekonvencionalne instrumentalne ansamble i promovira bandoneón.

Prvi instrument koji je učio svirati bio je klavir. Zacijelo je mađarski pijanist koji ga je poučavao bio izniman pedagog. Zauvijek je Piazzolli ostao u lijepom sjećanju

usadivši mu poštovanje prema klasičnoj izobrazbi općenito i skladateljima klasične glazbe. „Uz njega sam naučio voljeti Bacha.“ – rekao je o svom profesoru Piazzolla. Klavirom će se Piazzolla služiti cijeloga života, osobito tijekom procesa skladanja, međutim bandoneón je bio instrument koji je Piazzollu zaokupljao i od kojeg se neće odvajati. Kao vješt svirač lako je dobivao angažmane u vrlo cijenjenim tango orkestrima u rodnoj Argentini. Ipak, želja za učenjem i unaprjeđivanjem skladateljskog umijeća vodila ga je do svjetski poznatog A. Ginastere kod kojega je učio kompoziciju. Iz tog vremena datiraju skladbe napisane u klasičnim formama.

Simfonijskim komadom Buenos Aires pobijedio je na natjecanju i kao nagradu dobio studijsku godinu u Parizu. Zanimljivo je kako je tijekom izvedbe nagrađenoga komada „učena“ publika izlazila iz dvorane protestirajući tako radi Piazzolina odstupanja od konvencionalne postave orkestra. On se, naime, drznuo dodati i dva bandoneóna.

Zacijelo je ova nesretna epizoda ostavila traga. Po dolasku u Pariz u klasu divne profesorice Nadie Boulanger, Piazzolla je na sat predstavljanja donio svu silu svojih radova koji slijede klasičnu formu i izričaj. Ona je u kompozicijama koje joj je donio na uvid prepoznala muzički obrazovanoga mladića, ali nije pronašla autentičnost, osobitost po kojoj je moguće razlikovati skladatelje čak i onda kada pripadaju istoj epohi i skladaju u istoj maniri. Kako je željela znati više o njemu, morao joj je, iako nerado, priznati kako svira tango na bandoneónu kao član ansambla po noćnim klubovima. Zatražila je da joj odsvira nešto od „noćnoga“ repertoara. Nakon nekoliko taktova uskliknula je: „Eto, to je Piazzolla!“ . Bilo je to ohrabrenje prijeko potrebno Piazzolli da nastavi svojim jedinstvenim skladateljskim putem.

Po povratku u Argentinu puno piše, svira, formira tango orkestre i ansamble koji sviraju njegove skladbe. Uskoro je naišao na interes, odobravanje i obožavanje publike te je do kraja života neumorno putovao po Europi i svijetu promovirajući tango. Jedinstven i poseban, Piazzolla je zauzeo svoje mjesto u povijesti glazbe kao „kralj tanga“, skladno objedinjujući jazz, kontrapunkt i improvizaciju.

Aljoša Jurinić, klavir

R. Schumann

Sonata br. 1 u fis-molu op. 11

I. Introduzione: Un poco adagio – Allegro vivace

II. Aria

III. Scherzo: Allegrissimo. Intermezzo. Lento

IV. Finale: Allegro un poco maestoso

F. Liszt

Španjolska rapsodija

Aljoša Jurinić (Zagreb, 1989.) hrvatski je pijanist.

Svoj najveći uspjeh ostvario je 2012. pobijedivši na uglednom pijanističkom natjecanju Robert Schumann u skladateljevu rodnom gradu Zwickauu. Godine 2015. bio je finalist 17. međunarodnog pijanističkog natjecanja Fryderyk Chopin u Varšavi. Pobjednik je brojnih natjecanja, među ostalim, triju pijanističkih natjecanja u Italiji: 3. međunarodnom pijanističkom natjecanju Encore! Shura Cherkassky u Milanu, 4. međunarodnom pijanističkom natjecanju Luciano Luciani u Cosenzi i 5. međunarodnom pijanističkom natjecanju u Massarosi 2014. godine.

Dobitnik je svih vodećih nagrada za mlade glazbenike u Hrvatskoj, od kojih se ističu Mladi glazbenik godine po izboru Zagrebačke filharmonije (2012.), i Nagrada Ivo Vuljević (2010.); pobjednik je Međunarodnog natjecanja mladih glazbenika Ferdo Livadić u Samoboru (2013.) i Tribine Darko Lukić (2015.).

Nastupa solistički i uz pratnju orkestra u zemlji i brojnim europskim državama te na festivalima: Splitsko ljeto, Osorske glazbene večeri, Zagrebačke ljetne večeri, Festival Puccini (Torre del Lago, Italiji), Festival Nohant (Francuska), From Easter to Ascension (Tbilisi, Gruzija), Kijevske ljetne večeri (Ukrajina), Serate Musicali (Milano) i drugima. U Londonu je debitirao u 2007., a u veljači 2015. održao je debitanski recital u njujorškom Carnegie Hallu.

Aljoša Jurinić pohađa na Hochschule für Musik Franz Liszt u Weimaru pijanistički program najvišeg stupnja poslijediplomske koncertne izobrazbe (Konzertexamen) u klasi prof. Grigoryja Gruzmana. Diplomirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Rubena Dalibaltayana. Dvije godine studija proveo je na Universität für Musik und darstellende Kunst u Beču u klasi prof. Noela Floresa, a potom tri godine usavršavanja na Scuola di Musica di Fiesole u Italiji u klasi Eliso Virsaladze.

Do 1831. godine, koja je bila prijelomna u njegovu razvoju i kao pijanista i kao skladatelja, **Franz Liszt (1811.-1886.)** je već bio priznat i cijenjen u visokim umjetničkim krugovima. Te je godine u Parizu imao priliku slušati koncert dvaju velikana. Obojica su ga, svaki na svoj način, oduševili i inspirirali. Bili su to Paganini i Chopin. Paganini je svojim đavolski nadahnutim i virtuoznim sviranjem na rubu delirija utjecao na onaj demonski, zavodljivi i senzualni aspekt Lisztove muzičke interpretacije. Nježnost, ekspresija u polaganim i piano dijelovima te rubato koji ne narušava puls, nego interpretaciji daje dimenziju više, utjecaj su Chopina.

Na utjecaj ova dva glazbenika valja gledati samo kao na smjernice jer, Liszt nije nikoga kopirao, nije nikomu bio sličan. U svemu je, pa i u interpretaciji, bio jedinstven. Kada je nastupao svirajući po pariškim salonima, pod njegovim su prstima pucale žice na klaviru a njih su, kao kakve relikvije, dame iz publike čuvala kao trajno sjećanje na dojmljiv doživljaj Lisztova pijanističkoga umijeća. Liszt je zaista bio izvrstan interpret, ali po tome nije bio jedinstven. Teško je procijeniti koliko je onaj egzibicionistički dio njegovih nastupa bio promišljen, a koliko spontan. Jednako je teško biti siguran u istinitost svake anegdote u kojoj je Liszt bio jedan od sudionika. Epizoda sa švicarskim pijanistom Sigismondom Thalbergom provjerena je i istinita. Thalberg je svojim koncertima oduševio parišku publiku za vrijeme dok je Liszt bio s obitelji u Švicarskoj. Nije Liszt bio taj koji se želio dokazati kao jedinstveni pijanist kojeg je nemoguće i nepotrebno uspoređivati s bilo kim, ali je publika to željela. Iako je Liszt odbijao nepotreban sraz s Thalbergom, talijanska plemkinja Cristina Belgiojoso ga je uspjela nagovoriti. Sigurno je tomu pridonijela Lisztova slabost na ženski šarm kao i dobrotorni karakter najavljenoga zajedničkog koncerta. Zavidim svima koji su se te večeri našli u publici slušajući veličanstveno muziciranje sjajnih glazbenika. Nikako ne zavidim kritičarima koji su o tome morali pisati i odrediti „pobjednika“. Cristina Belgiojoso je inteligentno presudila ovom nametnutom rivalstvu izjavivši: „Thalberg je prvi pijanist na svijetu – Liszt je jedini!“

Godine 1842. prihvatio je ponudu vojvode Carla Alexandra da u Weimaru organizira glazbeni život. Premda je Weimar bio mali grad, bio je kulturno središte s tradicijom. Liszt je na raspolaganju imao manji orkestar i opernu kuću. Za trinaest godina, koliko je proveo u Weimaru, unaprijedio je orkestar dovodeći vrsne svirače.

Na repertoaru su bila djela Berlioza, Wagnera i Brahmsa. Premda je Lisztov dirigentski angažman uvelike u sjeni njegova pijanističkoga umijeća, i na tom je području ostavio neizbrisiv trag. Smatra se pretečom modernoga dirigiranja gdje dirigent postaje pokretima tijela tumačem suptilne poruke skladatelja. On ne želi mehanički mahati kako bi držao tempo, već cijelim tijelom, mimikom i gestikulacijom tijekom izvedbe provocira svirače i potiče ih na angažirano sviranje.

I kao skladatelj je bio vizionar. Anticipirao je atonalnost i impresionizam puno prije njihove pojave. Promovirao je novu formu – simfonijsku poemu. Za razliku od višestavačnih glazbenih formi koje su joj prethodile, simfonijska poema je jednostavna. Bez imalo sumnje, prihvatili su je i ostali skladatelji.

Kao pijanist prvi je svirao cijeli koncert napamet, uveo termin „recital“, promovirao pijanizam koncertirajući od Urala do Pirineja. Napomenimo kako je putovao kočijom danima, pa i mjesecima. Uvelike je unaprijedio klavirsku tehniku stavljajući težište na sve aspekte izražajnih mogućnosti.

Nezaobilazan je njegov pedagoški angažman. Neki podaci govore o 400 studenata koliko ih je pohađalo satove. Istina je da su se mnogi i nakon svega nekoliko satova prozivali njegovim učenicima, ali to Lisztu nije smetalo. Nije imao ni metodu niti sistem. Smatrao je da svatko mora sam tehnički savladati skladbu kako bi radio na interpretaciji. Težio je razvijanju individualnosti kod studenata. Nisu svi postali vrсни pijanisti, ali svi su u njemu pronašli inspiraciju i nadahnuće.

Još od rane mladosti Liszt je gajio naklonost prema religiji. Ona je za njega bila poniranje u neznano, susret s bezobličnim što se otkriva kroz slutnju – iskustvo slično zanosu muziciranja. Tražeći odgovore na mnoga pitanja nenadano je odlučio zaređiti se. Od sedam stupnjeva svećeničkoga reda došao je do četvrtog. Stoga mu nije bilo dopušteno krstiti i ispovijedati. Niti jedan zakon nije ga mogao spriječiti da svoje religiozne osjećaje pretoči u glazbu.

Kada je Franz Liszt revidirao Sonatu br. 1 u fis-molu op. 11, **Roberta Schumanna (1810.-1856.)** za Gazette musicale, izdvojio je polagani stavak opisujući ga kao: „...pjesmu dubokih emocija izraženu u punini i smirenosti...“ Zapravo je cijeli opus Roberta Schumanna vrlo osoban i izvire iz dubokih emocija koje su podrivale i mučile njegovu krhku psihu nagovještavajući Schumannov tragičan kraj.

Rodio se kao najmlađe dijete u relativno imućnoj obitelji. Otac mu je bio novelist, prevoditelj i utemeljitelj izdavačke kuće s fokusom na enciklopedije, kolekcije djela pojedinih autora, klasike te u ono vrijeme popularne i tražene literature. Tako je Schumann od djetinjstva bio u doticaju s knjigama. Zanimala ga je glazba te je prve satove klavira dobio od orguljaša Johanna Gottfrieda Kuntscha. Kao vrlo talentiran dječak, ubrzo je počeo javno nastupati u školi, na zabavnim večerima u organizaciji roditelja, a piše i prve skladbe iako bez formalnih lekcija kompozicije. Prema očevoj želji, kako bi nastavio obiteljski posao, u Leipzigu upisuje pravni fakultet koji nikada neće završiti i uporedo uzima satove klavira kod vrlo cijenjenog klavirista Friedricha Wiecka. U njegovu je domu sreo i svoju veliku ljubav, Wieckovu prelijepu kćer Claru, jednu od ponajboljih koncertnih klaviristica svog vremena. Unatoč napornom vjež-

banju, Schumann nikada nije postao klavirist jer je trajno ošteti živac na desnoj ruci. Napustivši san o pijanizmu, posvećuje se pisanju kritika i filozofskih ogleda o glazbi u magazinu koji je s prijateljima utemeljio 1834. godine, Neue Zeitschrift für Musik.

Godina 1840. iznimno je važna u njegovu životu i stvaralaštvu. Tada je konačno dočekaob obiteljsku sreću u zakonitom braku s Clarom Wieck te piše oko 140 djela iz područja vokalne lirike.

Među tekstovima vodećih pjesnika 18. i 19. stoljeća češće je birao pjesme lirskoga i ljubavnog karaktera, one koje su se usudile dotaknuti suprotnost između senzualnosti i nevinosti. Samo su suprotnosti mogle prikazati onaj intenzitet poezije kojoj je Schumann težio. U glazbenom je dijelu klavirsku pratnju uzdigao na istu razinu kao glas. Oni su u Schumannovim solo pjesmama ravnopravni tumači poruke.

Ako spomenutu godinu nazovemo „godinom pjesme“, onda je 1842. „godina komorne glazbe“. Schumann piše tri gudačka kvarteta, klavirski kvintet (prvo djelo ikad napisano za ovakav sastav glazbenika), klavirski kvartet...

Od 1844. godine je s obitelji u Dresdenu. Početak je to kraja nesretnog skladatelja. Depresija mu sve više pomračuje um, sve se teže kontrolira i gubi poštovanje suradnika. Nakon što je 1854. godine pokušao suicid, smješten je u sanatorij gdje i umire.

VIVA VIVALDI!

ANSAMBL ZAGREBAČKI SOLISTI

Solisti: Zoran Dukić, gitara

Petrit Čeku, gitara

Maroje Brčić, gitara

Tvrtko Sarić, gitara

A. Vivaldi

Koncert za gitaru u C-duru, RV 425

Allegro

Largo

Allegro

Solist: Petrit Čeku, gitara

A. Vivaldi

Koncert za gitaru u D-duru, RV 93

Allegro

Largo

Allegro

Solist: Maroje Brčić, gitara

A. Vivaldi

Koncert za dvije gitare u G-duru, RV 532

Allegro

Andante

Allegro

Solisti: Zoran Dukić, gitara

Tvrtko Sarić, gitara

A. Vivaldi

Koncert za četiri gitare u h-molu, RV 580

Allegro

Larghetto

Largo

Allegro

Ansambl **Zagrebačkih solista** osnovan je 1953. godine u okviru Radio Zagreba, pod umjetničkim vodstvom glasovitoga violončelista Antonija Janigra. Tijekom više od šest desetljeća – pod umjetničkom palicom jednako znamenitih koncertmajstora, poput Dragutina Hrdjoka, Tonka Ninića, Anđelka Krpana i Borivoja Marti-

nića-Jerčića – Zagrebački solisti odražavaju kvalitetu muziciranja na zavidnoj razini, a koju redovito prezentiraju i na prestižnim svjetskim koncertnim pozornicama. Od 2012. godine Ansambl nastupa uz glasovitoga violinista Sretena Krstića kao svojega koncertmajstora, a ujedno i koncertmajstora Münchenske filharmonije. Do sada su Zagrebački solisti održali preko 3500 koncerata na svim kontinentima, u najvećim svjetskim centrima i najslavnijim koncertnim dvoranama kao što su Musikverein (Beč), Concertgebouw (Amsterdam), Royal Festival Hall (London), Berlin Philharmonic Hall, Tchaikowski Hall (Moskva), Santa Cecilia (Rim), Carnegie Hall (New York), Opera House (Sydney), Victoria Hall (Ženeva), Teatro Real (Madrid), Teatro Colon (Buenos Aires), itd. Redovito su gostovali na najpoznatijim glazbenim festivalima poput onih u Salzburgu, Pragu, Edinburghu, Berlinu, Bergenu, Barceloni, Istanbulu, Pradesu Ossiachu, Dubrovniku i drugdje, a uz njih su muzicirali brojni ugledni solisti, primjerice – Henryk Szeryng, Alfred Brendel, Christian Ferras, Pierre Fournier, Leonard Rose, James Galway, Jean-Pierre Rampal, Aldo Ciccolini, Katia Ricciarelli, Lily Laskine, Zuzana Ružičkova, Mario Brunello, Isabelle Moretti, Guy Touvron i mnogi drugi. Zagrebački solisti izvode repertoar koji uključuje barokna, klasicistička, romantička, ali i djela suvremene glazbe, s posebnom pažnjom usmjerenom na aktualizaciju ranijih, ali i predstavljanje mlađih generacija hrvatskih skladatelja. Snimili su više od sedamdeset nosača zvuka, i to za kompanije poput kuća Vanguard, EMI, ASV, Eurodisc, Melodia, Hispa-vox, Pickwick i Croatia Records. Od recentnijih se izdanja ističe nosač zvuka s djelima Ernesta Cordera, a kojega su snimili s istaknutim solistima – violinistom Guillermom Figuerom te gitaristom Peptom Romerom (kuća Naxos, 2010.), a koji je i nominiran za nagradu Latin Grammy. U lipnju 2014. godine Ansambl je također izdao i kompaktan disk s djelima Borisa Papandopula, s pijanistom Oliverom Triendlom, a koji je upravo oduševio i domaću i inozemnu kritiku. Zagrebačkim solistima dodijeljene su mnoge visoke nagrade i priznanja, među kojima se ističu: prva nagrada u Mar del Plati (za album *Koncerti 18. stoljeća*), Medalja Pablo Casals, Medalja Elisabeth Sprague Coolidge (za izvo-

đenje suvremene glazbe), nagrade Vladimir Nazor, Milka Trnina, Josip Štolcer Slavenski za najbolju izvedbu djela hrvatskoga skladatelja; zatim nagrade Ivan Lukačić Varaždinskih baroknih večeri, Villa Manin, UNESCO, Nagrada Grada Zagreba, Srebrni kompakt disk diskografske kuće Croatia Records, Orden za zasluge naroda sa srebrnim zracima, Plaketa Grada Zagreba, više hrvatskih diskografskih nagrada Porin (1994. godine za životno djelo), Srebrna plaketa Hrvatske glazbene mladeži i brojne druge. Tijekom Domovinskoga rata Zagrebački solisti održali su sedamdesetak dobrotnovnih koncerata (za grad Dubrovnik, za porušene glazbene škole u Hrvatskoj, srušenu zgradu HNK u Osijeku, Dječju bolnicu Zagreb, za brojne razorene hrvatske spomenike i dr.), a izveli su i velik broj svečanih koncerata povodom predstavljanja nove hrvatske države. U 2010. godini Ansambl je nagrađen nagradom Orlando Grand Prix za osobite umjetničke doprinose u ostvarenju cjelokupnoga programa Dubrovačkih ljetnih igara. Šezdeset godina uspješnoga djelovanja ovoga renomiranog hrvatskog ansambla klasične glazbe može se zahvaliti brojnim sjajnim glazbenicima koji su, u određenome razdoblju, zauzimali mjesto članova Zagrebačkih solista, a ono što sve članove – prošle, sadašnje i buduće, sasvim sigurno ujedinjuje, jest vrhunska razina i discipliniranost u vještini kojom se bave te nepresušan entuzijazam i ljubav prema glazbi, a napose komornome muziciranju.

Gitarist **Zoran Dukić** (Zagreb, 1969.) počeo je učiti gitaru sa šest godina; diplomirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, u razredu Darka Petrinjaka, a usavršavao se kod Huberta Käppela na Visokoj glazbenoj školi u Kölnu. Pobjednik je niza najvažnijih svjetskih natjecanja gitare kao što su *Fernando Sor*, *Manuel Ponce*, *Manuel de Falla* i *Francisco Tárrega*, a do danas je jedini koji je pobijedio na oba natjecanja *Andrés Segovia* (u Granadi i u Palmi de Mallorci). Na najvećemu je španjolskome gitarskom natjecanju u Madridu, održavanome pod pokroviteljstvom kraljevske obitelji, osvojio prvu kao i posebnu nagradu za interpretaciju španjolske glazbe. Osim toga, na mnogim je nadmetanjima osvojio i nagradu publike. Nastupao je (solistički i uz orkestralnu pratnju) na svim kontinentima; osobitu pozornost posvećuje suvremenoj glazbi pa se na njegovim koncer-

tima često nalaze skladbe Takemitsu, Henzea, Reilyja, Cartera i Gubajduline, a mnogi su mu skladatelji i posvetili svoja djela. Nerijetko održava turneje na kojima izvodi cjelovečernje programe s Bachovom glazbom; također gaji posebnu sklonost

za španjolski, odnosno južnoamerički glazbeni idiom, od Sora do Albéniza te od Tárrege do Villa-Lobosa. Snimao je za diskografske tvrtke u Njemačkoj, Španjolskoj, Belgiji i Kanadi. Kao vrstan pedagog odgojio je naraštaje klasičnih gitarista na Kraljevskome konzervatoriju u Haagu i na Hochschule für Musik u Aachenu te na Visokoj glazbenoj školi u Barceloni.

Petrit Çeku je rođen 1985. godine u Prizrenu (Kosovo) gdje je i započeo glazbeno obrazovanje u suradnji sa Luanom Sapunxijem. Preseljenjem u Zagreb (Hrvatska) 2002. godine nastavio je naobrazbu u klasi Xhevmeta Sahatxhije, a potom u klasi Darka Petrinjaka na Muzičkoj Akademiji u Zagrebu, na kojoj je diplomirao 2008. godine.

Slijedeći dječjački san, od 2009. do 2013. godine se usavršavao kod Manuela Barrueca na konzervatoriju Peabody u Baltimoreu (SAD).

Çekuov je izvanredni senzibilitet i ekspresivnost privukao publiku i kritičare diljem svijeta. Gitarski kritičar Colin Cooper oslovio ga je kao „solista visokih mogućnosti“. Nastupao je diljem Europe i Sjeverne Amerike sa solističkim recitalima te kao solist u pratnji simfonijskih orkestara poput Simfonijskog orkestra Allentowna, Simfonijskog orkestra Baltimorea, Komornog orkestra Češke filharmonije, Orkestra državnog hermitaža St. Petersburga, Simfonijskog orkestra Albanske radiotelevizije, te najznačajnijim orkestrima u Hrvatskoj poput Zagrebačke filharmonije, Dubrovačkog simfonijskog orkestra te Simfonijskog orkestra HRT-a. Također, redovito nastupa sa poznatim ansamblom *Zagrebački solisti* te gitarskim triom *Elogio*.

Tokom bogate karijere osvojio je devet prvih nagrada na internacionalnim gitarskim natjecanjima među kojima se izdvajaju natjecanje *Christopher Parkening* u Malibuu (2012., SAD), *Schadt* u Allentownu (2011., SAD), *Maurizio Biasini* u Bologni (2011., Italija) te natjecanje *Michele Pittaluga* u Alessandriji (2007., Italija).

Çeku je prvu studijsku ploču objavio 2008. godine pod etiketom američke diskografske kuće Naxos. Iste je godine nagrađen godišnjom nagradom *Mladi glazbenik godine* koju dodjeljuje Zagrebačka filharmonija i Hrvatska poštanska banka. Također, 2005. godine dobiva nagradu *Ivo Vuljević* koju dodjeljuje Hrvatska glazbena mladež, te osvaja natjecanje *Ferdo Livadić* koje se održava u sklopu festivala Samoborska glazbena jesen.

Petrit Çeku svira na gitari američkog graditelja Rossa Gutmeiera.

Maroje Brčić rođen je u Dubrovniku gdje i danas živi. Gitaru je počeo učiti sa sedam godina, a prvi učitelj mu je bio otac, Stefanin Brčić. Srednju glazbenu školu završio je u klasi prof. Istvána Rőmera, a diplomirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi prof. Darka Petrinjaka.

Predaje gitaru na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu, redoviti je član ocjenjivačkih vijeća na natjecanjima u Hrvatskoj te često drži stručna predavanja i seminare.

Na koncertnim podijima prisutan je više od dvadeset pet godina i to kao solist, solist uz orkestar i kao član raznih komornih tijela. Osim u domovini, nastupio je u Europi, Aziji i Sjevernoj Americi.

Potaknuo je brojne autore da pišu za gitaru, pa su tako svoja djela za jednu ili više gitara, za gitaru i flautu te tri gitare i glas napisali ugledni

skladatelji: Željko Brkanović, Nikša Njirić, Ivo Josipović, Berislav Šipuš, Philip Brancanin, Anđelko Klobučar i Zoran Juranić.

Dobitnik je Rektorove nagrade Sveučilišta u Zagrebu, Diplome Milka Trnina (s Dubrovačkim gitarskim trijom), a za koncert sa Zoranom Dukićem na Dubrovačkim ljetnim igrama nagrađen je uglednom nagradom Orlando.

U izdanju Matice hrvatske – Ogranak Dubrovnik objavio je knjigu u kojoj obrađuje teme iz područja interpretacije i tehnike sviranja, a za diskografske kuće u Hrvatskoj i Austriji snimio je šest kompaktnih ploča.

Tvrтко Sarić rođen je Gospiću. Diplomirao je gitaru u klasi prof. Darka Petrinjaka na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji. Kao solist, nastupao je s Zagrebačkom filharmonijom, Celjskim godalnim orkestrom te gotovo svim gudačkim kvartetima u Hrvatskoj. Nastupa u orkestru Zagrebačke filharmonije i ansamblu Cantus. Od 2010. do 2015. godine bio je član renesansnog ansambla Minstrel, gdje je svirao lutnju. Do sada je izdao pet no-

sača zvuka. Prvi je *Insieme* iz 2001. godine, s pijanistom Damirom Gregurićem u izdanju slovenske izdavačke kuće „Coda“. Dva su u izdanju Aquarius recordsa: solistički nosač zvuka *Recital* iz 2006. godine te „, and than...turn to the mountain...“ sa slovenskim flautistom Matejem Grahekom snimljen 2007. godine, *Dobro došli u renesansu*, 2011. godine, Minstrel ansambl (Menart) te „Serenada“ s violinistima Ivom i Tvrtkom Barač. Osnivač je i umjetnički ravnatelj nekoliko glazbenih ciklusa na području grada Gospića i Ličko-senjske županije. U zvanju višeg predavača zaposlen je na Odjelu za nastavničke studije Sveučilišta u Zadru.

Nakon Corellijeve smrti, Venecija postaje jedan od najvećih glazbenih centara u Europi zahvaljujući prvenstveno jednoj od četiri ustanove u kojima su zbrinjavani bolesni, umirući, siromašni i siročad. Premda su ustanove imale primarnu socijalnu i zdravstvenu djelatnost, istovremeno su bili centri obrazovanja, naročito glazbenog te do početka 18. stoljeća centri izvrsnosti poznati u cijeloj Europi.

Jedna od četiri spomenute ustanove, Ospedale della Pietà (Milost za napuštenu djecu), bila je utočište nezakonite djece iz veza velikaša i uglednika. Osnovana je dijelom od države a dijelom od donacija i nije imala službeni kontakt niti je bila pod patronatom crkve. Pa ipak, život unutar zidina bio je organiziran po uzoru na onaj u samostanu. Uvid u Državni arhiv u Veneciji, čija bogata građa do danas nije istražena, otkriva nam kako je ustanova bila dom i nekolicini dječaka koji su živjeli u odijeljenom dijelu zgrade te su, kada bi dovoljno porasli da bi mogli raditi na poljima, bili slani na imanja u vlasništvu Ospedalea kao radna snaga.

Djevojke unutar zidina nisu imale puno mogućnosti, kao niti one izvan zidina. Manje-više, budućnost jednih i drugih se svodila na: udaj se ili zaredi. Dolazak Antonija Vivaldija u Ospedale na mjesto učitelja glazbe značio je veliku prekretnicu za sve glazbeno nadarene djevojke.

Antonio Vivaldi (1678.-1841.) bio je sin jednog od najboljih violinista u Veneciji. Rodio se i rastao u vrijeme krize te su ga roditelji poslali u sjemenište. Svećenički je poziv, nakon što se i službeno zaredio, obavljao svega tri godine i to jedva jer službu Svete mise nije mogao obavljati radi velikih problema s disanjem. Zacijelo je imao astmu. Il Prete Rosso (Ridokosi svećenik), kako su ga zvali radi njegove vatreno crvene kose, većinu je života, uz kraće prekide, proveo radeći s djevojkama u Ospedale della Pietà. Prvobitna sumnja kako su prekidi u suradnji s ustanovom bili posljedica Vivaldijevog sukoba s vodstvom nije bila posve točna. Prirodno je da je tijekom toliko godina zajedničkog rada možda i došlo do manjih trzavica, ali poštovanje vodstva, a posebno odanost djevojkama nikad nisu došli u pitanje. Problem je bio u vrlo maloj naknadi koju je Vivaldi dobivao za rad u ustanovi. Ona nažalost nije niti mogla biti

veća jer ustanova nije imala velike prihode te je Vivaldi u nekoliko navrata odlazio na putovanja te je promovirao svoje opere i instrumentalno stvaralaštvo kako bi osigurao financijsku stabilnost. Prvo takvo razdoblje bilo je 1709.-1711. godine tijekom kojeg je surađivao s teatrom Sant'Angelo, smještenom u susjedstvu Ospedalea u Veneciji. U teatru je Vivaldi tijekom nekoliko sezona producirao svoje opere s velikim uspjehom i značajnom financijskom dobiti. Valja naglasiti kako je Venecija već onda bila veliko turističko središte s karnevalskom sezonom kao centralnim događajem u godini. Za sve europske velikaše, uz posjet teatru i užitak u opernim izvedbama, posebna je atrakcija bila posjet sirotištu i užitak u izvedbama Vivaldijevih djevojaka. Gotovo četrdesetak članica orkestra i zbora čija lica, ponekad lijepa, a ponekad i nagršena posljedicama sifilisa od kojeg su bolovale njihove majke, bila su skrivena iza paravana u galeriji koncertne dvorane. Često je citiran dio pisma francuskog poslanika i predsjednika parlamenta Dijona, Charlesa de Brossesa iz 1799. godine kao dokaz posebnosti njihovih izvedbi: „...Ospedale ima najbolju glazbu! Četrdesetak djevojaka, sve siročad, odgajane su o trošku države i podučavane glazbi od velikog maestra Antonija Vivaldija. Zapravo, pjevaju kao anđeli, a sviraju violine, violončela, flaute, oboe, fagot, orgulje,... Svaki je koncert napisan isključivo za njih...“.

Vivaldi je zadao glavobolju povjesničarima jer je u zbarske partiture napisao i dionice za bas. Dugo su mislili kako su, za potrebe izvedbe, zacijelo doveli nekog muškarca da otpjeva dionicu basa, ali uvid u arhiv je opet dao neobičan odgovor. Tamo je naime zapisano kako je u sirotištu bila djevojka neobično dubokog glasa koja je sigurno izvodila basovu dionicu, a bila je poznata kao Anna del Basso.

U Italiji su Vivaldija više cijenili kao violinista nego kao skladatelja. Veliki Quantz mu je, kao i mnogi, zamjerao rutinski pristup skladanju. Od cjelokupnog opusa koje čini približno 770 djela, blizu petsto su koncerti za različite instrumente.

Godine 1711. nakladnik iz Amsterdama Etienne Roger objavio je najvažnije djelo prve polovice 18. stoljeća, Vivaldijev *L'estro armonico*, ciklus od dvanaest koncerata posvećenih toskanskom knezu Ferdinandu. Lokalnom je nakladniku sjekira pala u međ jer je kopijama valjalo opskrbljivati veliko europsko tržište na kojem je Vivaldi bio sve traženiji. O njegovoj popularnosti svjedoči i činjenica kako je nekoliko djela transkribirao i sam Bach. Pa ipak, novac se vrtio oko opere. Stoga Vivaldi na očev nagovor ulazi u operni svijet kao njihov autor. Značilo je to puno putovanja po talijanskim gradovima u svrhu organizacije i uvježbavanja uprizorenja.

Razdoblje od 1723. do 1728. godine obilježila je Vivaldijeva velika popularnost na opernoj sceni Italije, međutim izvan njenih granica divljenje publike i kolega donijela su mu instrumentalna djela. Pored brojnih opera od kojih je većina bila popularna, značajan dio opusa čini instrumentalna glazba, koncerti za solo instrumente među kojima u broju prednjače oni za violinu, dvostruki koncerti za dva ista solistička instrumenta, djela za gudače bez solista te malu skupinu solista bez gudača. Svakako je najpopularniji ciklus od četiri koncerta za violinu i orkestar Četiri godišnja doba.

dr. Ante Starčevića 2
 53 000 Gospić
 091 597 25 26
 e-mail: ggf@gospic.hr
 www.ggf.hr
 IBAN: HR0323400091110110176
 Gospički glazbeni festival je neprofitna udruga

IZDAVAČ
 ZA IZDAVAČA
 UMJETNIČKI RAVNATELJ
 LEKTURA
 GRAFIČKA PRIPREMA
 TISAK
 NAKLADA

Udruga Gospički glazbeni festival
 Blanja Jovetić
 Tvrtko Sarić
 Željka Starčević
 Alegra d.o.o.
 Tiskara Kasanić
 500 primjeraka

Ciklus koncerata *17. gospičke glazbene večeri* ostvaren je uz potporu:

Ministarstva kulture Republike Hrvatske
Grada Gospića
Pučkog otvorenog učilišta „Dr. Ante Starčević“
Privredne banke Zagreb

SPONZOR:
Hotel „Ana“

www.ggf.hr